

Mutta, M., P. Lintunen, I. Ivaska & P. Peltonen (toim.) 2014. AFinLA-e. Soveltavan kielitieteen tutkimuksia 2014 / n:o 7. 5–19.

Maarit Mutta, Pekka Lintunen, Ilmari Ivaska & Pauliina Peltonen

Turun yliopisto

Tulevaisuuden kielenkäyttäjiä ja -ammattilaisia kouluttamassa: katsaus soveltavan kielitieteen asemaan Turun yliopistossa koulutuksen ja tutkimuksen näkökulmasta

AFinLA's autumn symposium was held at the University of Turku in 2013. The purpose of this article is twofold: to focus on the status of applied linguistics at the host department, School of Languages and Translation Studies, and to briefly introduce the articles included in this publication. The objective of this introductory article is to examine how applied linguistics is involved in the teaching and research profiles of the University of Turku. On the one hand, the article presents challenges and solutions in educating future language users. The role and importance of applied linguistics seems to be more central than ever before in university curricula. On the other hand, we introduce the research profile and areas of strength of the School of Languages and Translation Studies and examine the role of applied linguistics. Finally, we introduce the research articles in this publication and briefly discuss how they represent different areas of applied linguistics.

Keywords: applied linguistics, language education and use, language research, university education

1 Johdanto

Vuoden 2013 AFinLAN syysseminarium järjestettiin Turussa, ja seminaarin järjestäjinä toimivat Turun yliopiston Kieli- ja käännöstieteiden laitos ja sen eri oppiaineet. Teemaksi valikoitui *Tulevaisuuden kielenkäyttäjät – Language Users of Tomorrow*, joka muodostaa jatkumon edellisen Turun seminaarin kanssa (ks. Pietilä, Lintunen & Järvinen 2006) ja linkittää sen myös tulevaisuuteen ja keskusteluun siitä, millaisia muutoksia kielenkäytössä on odotettavissa niin arjessa kuin institutionaalisissakin yhteyksissä. Syysseminariumissa käsiteltiin tavan mukaan myös monia muita teemoja. Tämä AFinLAN-e-artikkeli on kaksitahoinen: ensimmäinen osa on katsaus, jossa esitellään yhdessä suomalaisessa yliopistossa tehtyjä koulutuksellisia ja tutkimuksellisia painotuksia soveltavan kielitieteen alan näkökulmasta. Toisessa osassa esitellään Turun syysseminariumissa esiteltyjä soveltavan kielitieteen tutkimuksia, jotka lähestyvät seminaarin teemaa väljemmin kuin vuosikirjaan sisällytyt, tulevaisuuden kielenkäyttäjien eksplisiittisesti kohdennetut artikkelit (ks. Mutta, Lintunen, Ivaska & Peltonen 2014a). Tutkimukset tarjoavat osaltaan melko laajan kuvan siitä, mitä soveltavan kielitieteen piirissä tällä hetkellä tutkitaan ja millaisia teoreettisia ja menetelmällisiä asetelmia alalla voidaan rakentaa (ks. soveltavan kielitieteen ajankohtaisista tutkimuskohteista myös esim. Simpson 2011, Ringbom 2012 ja Kalaja, Dufva, Mäntylä & Pitkänen-Huhta 2013).

Soveltava kielitiede voidaan määritellä eri tavoin riippuen tutkimuksen tavoitteista. Määritelmä vaihtelee teoreettisen tutkimuksen soveltamisesta aina itsenäiseen tieteenalaan (Sajavaara 1980; Dufva, Aro, Suni & Salo 2011). Kansainvälinen soveltavan kielitieteen maailmanjärjestö AILA määrittelee soveltavan kielitieteen seuraavasti:

Applied Linguistics is an interdisciplinary field of research and practice dealing with practical problems of language and communication that can be identified, analysed or solved by applying available theories, methods and results of Linguistics or by developing new theoretical and methodological frameworks in Linguistics to work on these problems. Applied Linguistics differs from Linguistics in general mainly with respect to its explicit orientation towards practical, everyday problems related to language and communication. The problems Applied Linguistics deals with range from aspects of the linguistic and communicative competence of the individual such as first or second language acquisition, literacy, language disorders, etc. to language and communication related problems in and between societies such as e.g. language variation and linguistic discrimination, multilingualism, language conflict, language policy and language planning. (AILA 2012.)

Berns ja Matsuda (2006: 394) huomauttavat, että kaikki eivät ole samaa mieltä määritelmästä ja rajavetoa soveltavan ja teoreettisemmän kielitieteen välille on vaikea tehdä. Heidän mukaansa teoreettisen kielitieteen ja soveltavan kielitieteen yhteyttä voidaan lähestyä ainakin kolmesta näkökulmasta. Ensinnäkin soveltava kielitiede voidaan

nähdä teoreettiseen kielitieteeseen pohjautuvana ja teoreettisen kielitieteen teorioita käytäntöön soveltavana tieteenalana (*linguistics applied*, Widdowson 1980). Toisaalta on painotettu myös soveltavan kielitieteen itsenäisyyttä (*autonomous applied linguistics*). Kolmas näkökulma korostaa monitieteisyyden tärkeyttä käytännön ongelmien ratkaisussa (*applied linguistics*). Tutkimuksessa voidaan hyödyntää läheisten tieteenalojen, kuten psykologian tai sosiologian, menetelmiä. (Berns & Matsuda 2006: 395–396.) Myös Hall, Smith ja Wicaksono (2011: 17–19) korostavat eri toimijoiden välistä yhteistyötä soveltavaa kielitiedettä määrittävänä tekijänä. Erityisesti 2000-luvulla soveltavassa kielitieteessä on ollut nähtävissä tutkimusaiheiden asettaminen laajempaan sosiaaliseen ja poliittiseen kontekstiin käsittelemällä esimerkiksi valtasuhteisiin liittyviä kysymyksiä (*critical applied linguistics*, Pennycook 2001). (Ks. soveltavan kielitieteen ja teoreettisen kielitieteen yhteydestä myös Dufva ym. 2011.)

Soveltava kielitiede on siis tieteenala, joka keskittyy kielen ja kommunikaation käytännön ongelmiin sekä kielentutkimuksen teoreettiseen ja menetelmälliseen kehittämiseen. Luvussa 2 teemme katsauksen soveltavan kielitieteen kehityksen näkyymiin yhden yksittäisen suomalaisen yliopistolaitoksen näkökulmasta. Tarkastelemme vuoden 2013 AFinLAN syysseminariumin järjestäjän – Turun yliopiston Kieli- ja käännöstieteiden laitoksen – koulutuksellisia ja tutkimuksellisia painotuksia soveltavan kielitieteen kanalta. Suomalaisessa yliopistolaitoksessa tehdään soveltavan kielitieteen alaan liittyvää tutkimusta ja annetaan siihen perustuvaa opetusta eri yksiköissä ja tiedekunnissa, kuten kielikeskuksissa, kieliaineiden laitoksissa tai kasvatustieteellisissä tiedekunnissa (ks. myös Pyykkö, Tuomi, Juurakko-Paavola & Fiilin 2007). Tässä katsauksessa keskitymme yksittäisen laitoksen toimintaan, koska sen tärkeimpänä tehtävänä on kieli- ja käännöstieteellinen tutkimus ja opetus. Laitoksen toiminnassa myös teoreettisella kielitieteellisellä perustutkimuksella ja -opetuksella on tärkeä tehtävä, mutta keskitymme tässä tarkemmin soveltavaan kielitieteeseen.¹ Erittelemme laitoksen viimeaikaisia koulutuksen (2.1) ja tutkimuksen (2.2) painopisteitä ja peilaamme niitä alan kansainvälisen tutkimuksen kehityslinjoihin. Luvussa 3 esittelemme lyhyesti julkaisun tutkimusartikkelit.

2 Soveltava kielitiede Turun yliopiston Kieli- ja käännöstieteiden laitoksessa

Turun yliopiston Kieli- ja käännöstieteiden laitos on monialainen yksikkö, joka keskittyy mm. monikielisyys tutkimiseen yhteiskunnassa, akateemiseen ja kulttuurienväliseen

¹ Raja puhtaasti teoreettisen ja soveltavan kielen tutkimuksen välillä ei ole yksiselitteinen (Berns & Matsuda 2006; Dufva ym. 2011), mutta tässä katsauksessa korostetaan tutkimuksen sovellettavuutta käytännön kielenkäyttöön ja kielenkäyttölanteisiin.

viestintään, puheentutkimukseen sekä kielipolitiikkaan. Laitos kuvaa omaa toimintaansa seuraavasti:

Kieli- ja käännöstieteiden laitos on aktiivinen, monipuolinen ja kansainvälinen kielten ja tutkimuksen ja opetuksen keskus. Monikulttuurinen henkilökuntamme kouluttaa kieliin, kulttuureihin ja viestintään perehtyneitä asiantuntijoita muun muassa kääntäjiksi, tutkijoiksi ja kieliaineiden opettajiksi. (KKL 1.)

Laitoksen toiminta ilmentää hyvin suomalaista ja kansainvälistä soveltavaa kielitiedettä etenkin kielen opettamisen, oppimisen ja kääntämisen osalta, minkä lisäksi sen piirissä harjoitetaan runsaasti monitieteistä tutkimusta ja opetusta (vrt. esim. Berns & Matsuda 2006). Laitoksessa toimii 15 oppiainetta. Pääaineen asema on englannin kielellä, espanjalla, fonetiikalla, italialla, klassillisilla kielillä ja antiikin kulttuurilla, pohjoismaisilla kielillä, ranskalla, saksan kielellä, suomen kielellä ja suomalais-ugrilaisella kielentutkimuksella sekä venäjän kielellä, ja sivuaineita ovat North American Studies, romanian kieli ja kulttuuri, suomen kieli ja kulttuuri (ulkomaalaisille), unkarin kieli ja kulttuuri sekä viron kieli ja kulttuuri. Lisäksi laitoksen piirissä toimii suomen ja sen sukukielten kansainvälinen maisteriohjelma. Oppiaineet pyrkivät kukin omalta osaltaan vastaamaan globaalin kulttuurin, yhteiskunnan, politiikan sekä talouselämän mukanaan tuomiin uusiin haasteisiin. (KKL 1.) Tämä näkyy niin koulutuksen uusissa opetus suunnitelmissa kuin tutkijakoulutuksen viimeaikaisissa uudistuksissakin (yliopistojen kielikoulutuksen muutok-
sista ks. myös Pyykkö ym. 2007). Seuraavassa alaluvussa näitä tarkastellaan tarkemmin.

2.1 Koulutuksen painopisteitä

Vuonna 2013 Kieli- ja käännöstieteiden laitos aloitti uuden kaksivuotisen opetus suunnitelman laatimisen opintojen jouduttamiseksi ja koulutuksen työelämärelevanssin selventämiseksi. Neuvotteluissa päädyttiin siihen, että opinnot sidotaan mm. työnantajien ja opiskelijoiden toiveesta lähemmäksi työelämää, eli uusien maisterivaiheen opintopolkujen perustana on ajatus työelämätaidoista ja niiden näkyväksi tekemisestä jo opintojen alkuvaiheesta lähtien (ks. esim. Pyykkö ym. 2007; Johansson, Nuolijärvi & Pyykkö 2011; Tuominen 2011; Haataja, Lehti, Metsävuori, Poutanen, Ritvanen & Viitanen 2014). Tällöin myös opiskelijan näkökulmasta opittavien asioiden sovellettavuus myöhemmin työelämässä on aiempaa korostetummassa asemassa.

Työelämätaitoihin kuuluu myös hyvä ammatillinen kielitaito, oli kyseessä sitten kieli välineenä tai työn kohteena, kuten kääntäjillä. Tämä koskee toisen ja/tai vieraan kielen oppimista ja/tai omaksumista unohtamatta kuitenkin äidinkielen taidon tärkeyttä (ks. esim. Sajavaara 2010). Soveltavan kielentutkimuksen kannalta tutkijoiden ja kouluttajien kiinnostuksen kohteena ovat tällöin myös erityisalojen kieltenopetus

(*language for special purposes, LSP; language for professional use, LPU*) (ks. esim. Huhta, Jaatinen & Johnson 2006), työelämän kielitaito (esim. Kantelinen & Varhimo 2000; Nikko & Kankaanranta 2000; Sajavaara & Salo 2007; Härmälä 2008) tai maahanmuuttajien ammatillinen kielitaito (esim. Suni 2010). Kielen oppimisen, omaksumisen ja opetuksen asiantuntijoiden kouluttaminen onkin laitoksen keskeisistä tehtävistä.

Laitokset uudet opetussuunnitelmat tulivat voimaan elokuun 2014 alusta. Opinnot koostuvat edelleen kahdesta eri tutkinnosta: HuK-tutkinto (180 op) ja FM-tutkinto (120 op). Kunkin oppiaineen perusasiat opetetaan alemmassa korkeakoulututkinnossa, kun taas FM-tutkinto suoritetaan pääaineessa jollakin neljästä opintopolusta:

Kielen oppimisen ja opettamisen opintopolku

Tutkijan opintopolku

Kieliasiantuntijan opintopolku

Käännösviestinnän opintopolku

Opintopolut koostuvat pääaineen ja sivuaineen kursseista. Esimerkiksi kielen oppimisen ja opettamisen opintopolun sivuaineopinnot koostuvat useimmiten opettajan pedagogista opinnoista ja muista mahdollisista sivuaineiden opinnoista (esim. toinen opettava aine). Kieliasiantuntijan opintopolku puolestaan on suunnattu erityisesti opiskelijoille, jotka haluavat työllistyä esimerkiksi kulttuurin, viestinnän tai informaatioteknologian aloille. Käännösviestinnän opintopolulla painottuvat erityisesti kulttuurienväliseen viestintään liittyvät käännösviestinnän kysymykset; tällä koulutuksella on European Master's in Translation -sertifikaatti (EMT 2014). Tutkijan opintopolulla suuntaudutaan nimensä mukaisesti erityisesti tutkijanuralle, mikä voi näkyä esimerkiksi muita polkuja laajempina tutkimusmetodologian tai -historian opintosuorituksina. Kaikilta poluilta saa kuitenkin jatkokoulutuskelpoisuuden. Sivuaineen voi valita myös kieliaineiden ulkopuolelta. Jokainen oppiaine voi soveltaa maisteritason opintopolkuja haluamallaan tavalla: laitoksen tasolla sovitut yleistavoitteet luovat raamit opinnoille, mutta lopullinen päätäntävalta sisällöistä on oppiaineissa.

Opetuksen pohjana on sekä perustutkimus että soveltava tutkimus. Polkujen avulla opiskelija voi mielenkiintonsa mukaan kohdentaa opintonsa erityisesti kielitieteen teoreettiseen tai soveltavaan puoleen. Tutkijan opintopolku paneutuu siis erityisesti kielientutkimukseen, kun taas muiden polkujen avulla pyritään korostamaan teorian soveltamista käytäntöön, sillä tarkoitus on valmentaa opiskelijoita hyödyntämään kielitieteellistä koulutusta myöhemmin yliopiston ulkopuolella työelämässä.

Yliopistoja on aikojen kuluessa pidetty usein teoreettisen tiedon ja opetuksen yksikköinä, joiden on sanottu joskus jopa toimivan osin irrallaan niitä ympäröivästä maailmasta. On kuitenkin tärkeä huomata, että nykymaailmassa yliopistollisten tutkin-

tojen työelämärelevanssi on korostetussa asemassa. Suomalaiset yliopistot ovat noudattaneet tätä kehityssuuntaa jo muutaman vuoden ajan (esim. Pyykkö ym. 2007: 126). Haasteena voidaan pitää sitä, kuinka tarpeelliset teoreettiset ja käsitteelliset oppisisällöt voidaan yhdistää ammattiorientoituneeseen opetukseen ja miten näitä oppisisältöjä päästään soveltamaan käytännössä. Opiskelijan motivaation kannalta on tärkeää sitoa opeteltavat asiat tulevaan uraan liittyviin merkityksellisiin yhteyksiin. Soveltava kielitiede luo hyvät puitteet tällaiselle koulutukselle.

Opintojen ohjaus on myös entistä tärkeämpi osa opintoja jo niiden alkuvaiheessa (esim. erilaiset opiskelija- ja opettajatuutoroinnin muodot). Ohjaukseen kuuluu yhä useammin myös uraohjaus (*career counselling*), jonka aikana opintoja suunnitellaan työelämäpainotteisesti muun muassa työelämämahdollisuuksia ja uratoiveita silmälläpitäen (esim. Haataja ym. 2014). Opiskelijoiden pitää siis jo opintojen aikana osata soveltaa oppimaansa ja pohtia asioiden merkityksiä työelämän kannalta.

2.2 Tutkimuksen painopisteitä

Kieli- ja käännöstieteiden laitos on määritellyt tutkimukselliseksi vahvuusalueikseen kulttuuristen ja yhteiskunnallisten vuorovaikutusprosessien tutkimuksen, keskiajan ja uuden ajan alun tutkimuksen, oppimisen ja koulutuksen tutkimuksen, kieliopin ja sanaston tutkimuksen sekä filologian ja oppihistorian tutkimuksen (KKL 2). Käytännössä nämä alueet kietoutuvat usein keskenään toisiaan täydentäviksi ja uusia näkökulmia synnyttäviksi kokonaisuuksiksi. Soveltavan kielitieteen näkökulmasta keskeistä tutkimusta ovat mm. vuorovaikutusprosessien, oppimisen ja koulutuksen kysymykset sekä kieliopin ja sanaston tutkimus. Vuorovaikutusprosessien tutkimuksessa kulttuurisia ja yhteiskunnallisia vuorovaikutusprosesseja tarkastellaan kielen näkökulmasta lähinnä nykypäivän, mutta myös antiikin ja lähihistorian konteksteissa – tilanteet vaihtelevat kasvokkaisesta arkikeskustelusta digitaaliseen viestintään (KKL 2; ks. myös esim. Johanson ym. 2011; Helasvuo, Johansson & Tanskanen tulossa).

Kielen oppimisen ja koulutuksen painopistealueella tarkastellaan kielen oppimista niin äidinkielen, toisen ja vieraan kielen kuin monikielisen oppimisenkin kannalta. Kielen käyttäjien kielellisiä resursseja tutkitaan eri-ikäisten oppijoiden kautta luonnollisissa ja institutionaalisissa oppimisympäristöissä sekä erilaisissa kielenkäyttötilanteissa, esim. median käyttäjinä, asiantuntijoina työelämässä ja akateemisissa oppimisympäristöissä. Suullinen kielitaito on ollut perinteisesti laitoksen vahva tutkimusalue (ks. esim. Lintunen, Peltola & Varila 2014). Nousevana aiheena on maahanmuuttajien kielenoppiminen (ks. esim. Siitonen & Niemelä 2011), mikä näkyy myös muualla Suomessa tehtävässä tutkimuksessa (ks. esim. Garant & Kinnunen 2010; Lilja 2014; Tammelin-Laine 2014).

Kieliopin ja sanaston tutkimuksen yhtenä tavoitteena on kehittää tietokantamuotoisia kuvausjärjestelmiä ja työkaluja (esim. rakennekuvauksia, sanastoja, sanakirjoja, editioita) myös muiden samalla tai muilla tieteenaloilla olevien tutkijoiden käyttöön (ks. esim. Lehtosalo & Tyysteri 2013). Laitoksen tutkimus on monin paikoin monitieteistä ja tapahtuu yhteistyössä muiden alojen edustajien kanssa, ja esimerkiksi Tommi Kurjen (TY) ja Tommi Niemisen (ISY) johtamaan Suomen kielen prosodian alueellinen ja sosiaalinen variaatio -tutkimushankkeeseen osallistuu tutkijoita eri yliopistoista sekä osittain myös eri tutkimusaloilta.²

Yliopistojen tutkimustoimintaan kuuluvat keskeisenä osana tohtorikoulutusohjelmat. Kieli- ja käännöstieteiden laitoksen tohtoriohjelma Utuling on osa koko Turun yliopiston UTUGS-tutkijakoulua. Laitoksessa voi suorittaa jatkotutkimuksen kaikissa pääaineissa. Tohtoriohjelman tavoitteina on järjestää koulutusta kaikille laitoksen jatkokoulutettaville, edistää heidän väitöskirjatyötään, sitouttaa heitä laitoksen tutkijayhteisöön sekä kehittää heidän tietojaan ja taitojaan omalla erityisallallaan. (KKL 3.) Jatko-opiskelijoiden tutkimusaiheet liittyvät kieli-, käännös- ja kirjallisuustieteelliseen tutkimukseen, ja aiheiden joukossa on muun laitoksella tehtävän tutkimuksen tapaan niin perinteisiä kieli- ja käännöstieteellisiä kuin monitieteellisiäkin tutkimuksia (HTK 1). Kasvavan poikkitieteellisyyden voi myös nähdä soveltavan kielentutkimuksen asemaa vahvistavana, koska usein kielentutkimusta sovelletaan sen perinteisten rajojen ulkopuolelle tai tuodaan kielitieteelliseen tutkimukseen uusia näkökulmia, jotka vahvistavat tutkimuksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja tulosten laajempaa sovellettavuutta (ks. esim. Johansson ym. 2011).

Valtakunnallisen kielentutkimuksen tohtoriohjelma Langnetin (2014) ja nyt myös Turun yliopiston omien tohtoriohjelmien³ avulla laitoksen jatkokoulutus ja -tutkimus on dynaamista. Vuosien 2007–2014 aikana Kieli- ja käännöstieteiden laitoksella on väitellyt 31 jatko-opiskelijaa seuraavasti kesäkuun alkuun 2014 mennessä: 2007 (4), 2008 (2), 2009 (3), 2010 (2), 2011 (6), 2012 (6), 2013 (4) ja 2014 (4) (KKL 4; HTK 2). Näistä soveltavan kielitieteen alaan kuuluvien väitöskirjojen aihepiirit heijastelevat osaltaan soveltavan kielitieteen monipuolisuutta tutkimusalan. Väitöskirjat käsittelevät kielen oppimista (Mutta 2007; Milovanov 2009; Nyqvist 2013), viestintää ja tekstilajien piirteitä (Valtonen 2012; Virsu 2012; Lehti 2013), kääntämistä ja tulkkausta (Ruokonen 2011), monikielisyyspolitiikkaa (Kukkohovi 2011) sekä monikulttuurista identiteettiä (Dervin 2008).

Laitoksen henkilökunta tuottaa aktiivisesti julkaisuja kansainvälisillä foorumeilla, mutta myös kotimainen populaari- ja tieteellinen julkaisutoiminta sekä yhteiskunnallinen vuorovaikutus ovat keskeinen osa toimintaa (ks. esim. Häkkinen 2003; Häkkinen &

2 Ks. tarkemmin <http://www.koneensaatio.fi/fi/apurahat/myonnetyt/2013/tiivistelma/#3494>.

3 Humanistisen tiedekunnan tohtoriohjelmat ovat Juno (Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos) ja Utuling (Kieli- ja käännöstieteiden laitos).

Lempiäinen 2007). Laitoksen henkilökunta on lisäksi viime vuosina osallistunut aktiivisesti laajempaa lukijakuntaa tavoitteleviin, yhteiskunnallisesti merkittäviin julkaisuihin, mitä seuraavat toimitetut teokset kuvastavat: Johanssonin ja Pyykön (2005) *Monikielinen Eurooppa*, Paloposken ja Riikosen (2013) *Suomennetun tietokirjallisuuden historia 1800-luvulta 2000-luvulle* sekä Pietilän ja Lintusen (2014) *Kuinka kieltä opitaan* (ks. myös Helasvuo ym. tulossa).

Kun laitoksen tutkimusprofilia tarkastelee soveltavan kielentutkimuksen näkökulmasta, voi havaita, että jo koulutuksen yhteydessä mainitut alueet, kielen oppiminen ja kääntäminen, ovat keskeisiä. Yhteiskunnallinen monikielisyys, kielellinen variaatio ja vuorovaikutus erottuvat myös tutkimusprofilissa. Tutkimus näyttäisi hyvin seuraavan muualla tehtävän kotimaisen ja kansainvälisen soveltavan kielitieteen virtauksia (ks. esim. Simpson 2011; Ringbom 2012; Kalaja ym. 2013). Edellä mainitut ovat tämän hetken tutkimuspainotuksia, mutta on mielenkiintoista nähdä, miten uudet opintopolut vaikuttavat tuleviin tutkimusprofileihin. Todennäköisesti ainakin digitaalisten ympäristöjen vaikutus ja ohjelmointikielien tulevat näkymään uusissa tutkimusprojekteissa (ks. myös Mutta ym. 2014a, 2014b).

3 Artikkeleiden esittely

Tähän AFinLA-e-julkaisuun sisältyvät 10 tutkimusartikkelia kuvastavat hyvin soveltavan kielitieteen kirjoja; ne käsittelevät tekstintutkimusta, kielipedagogista tutkimusta, kielitaidon arvioinnin tutkimusta, kääntämisen tutkimusta sekä tutkimuseettistä ja menetelmällistä tarkastelua. Esittelemme artikkelit seuraavaksi lyhyesti.

Jutta Helenius tutkii artikkelissaan yhtä yhteiskunnallisesti kiinnostavaa tekstilajia, poliisin kuulustelukertomuksiin sisältyviä selontekoja. Tarkastelun kohteena on 214 epäiltyjen ja todistajien kuulustelukertomusta vuosilta 2007–2008 Helsingistä, Tampereelta ja Turusta. Analyysissä hyödynnetään myös neljän poliisin haastatteluraportteja. Helenius tutkii artikkelissaan kuulustelukertomusten kokonaisrakennetta, kartoittaa selontekojen päätyyppien eli indeksaalisten (tilannesidonnaisten) ja refleksiivisten (arvioivien) selontekojen sijoittumista kuulustelukertomusten kokonaisrakenteessa sekä selvittää selontekojen kategorioita ja niihin vaikuttavia tekijöitä. Aineistoa analysoidaan lingvistisen tekstianalyysin, etnometodologisen selontekoanalyysin sekä mm. sosiaalipsykologisen kategoria-analyysin avulla. Tulokset osoittavat, että kuulustelukertomukset noudattelevat kertomuksen tekstuaalista rakennetta, mutta tyypillistä kuulustelukertomuksille on rakenteen eri osien limittyminen. Selonteot sijoittuvat tyypillisesti kertomuksen alkuun. Selonteot voidaan luokitella seitsemään kategoriaan, joita ovat esimerkiksi tunnustus, toiminnan oikeutuksen kieltäminen sekä toiminnan vahvistettu

tai ehdoton oikeutus. Selontekojen kategorioihin vaikuttavia tekijöitä ovat kuulusteltavan asema, rikostyyppi, rikosnimike sekä rikostapauksen laatu.

Toisenlaisesta tekstilajitutkimuksesta on kyse **Leena Immosen** artikkelissa. Immonen tarkastelee, miten sana ja kuva vangitsevat katsojan huomion television haastattelu-uutisissa, joka on televisioinstituution konventionaalistunut tekstilaji. Hän tutkii kuvatilaa ja siihen johdettavan ilmauksen yhteisvaikutusta systeemifunktionaalisen kielioppiteorian sekä visuaalisen suunnittelun näkökulmasta. Tutkimuksen aineistona on 40 haastattelu-uutista Yleisradion pääuutisista syys–joulukuussa 2005, ja haastatteluiden kohteena on poliitikkoja, asiantuntijoita ja tavallisia kansalaisia. Immonen tutkii, miten kuvat ja johdettava ilmaus ilmentävät vuorovaikutuksen erilaisia rooleja haastattelutilanteessa. Tulokset osoittavat, että kysymys ja väite (informatiivit) johdattavassa ilmauksessa yhdistyivät yleensä erilaisiin kuvatilaa visuaalisiin elementteihin, kuten lähikuviin ja kuvakulmiin, jotka rajasivat katsojan huomiota uutisen aiheeseen. Tutkimus nostaa esiin niitä keinoja, joiden avulla multisemioottiset tekstit pyrkivät vaikuttamaan niiden katsojiin.

Jarmo Harri Jantunen, Sisko Brunni, Liisa-Maria Lehto ja Valter Airaksinen kuvaavat artikkelissaan sitä, millaisia asioita kielentutkijan on ratkaistava oppijankielen systemaattista korpusaineistoa kootessaan ja koodatessaan. He esittelevät Kansainvälisessä oppijansuomen korpuksessa (ICLFI) käytettävää lingvistisen metatiedon ja virheiden merkintäjärjestelmää eli annotaatiota ja pohtivat tutkimushankkeessa kertyneiden kokemusten ja siinä tehtyjen ratkaisujen kautta erityisesti sitä, millaisia kysymyksiä ja ongelmakohtia suomen kaltaisen, morfologisesti rikkaan kielen osin automatisoidussa käsittelyssä nousee esiin. Oppijankielen virheiden tyypittely ja hierarkisointi on luonnollisesti jo itsessään kielen oppimisen tutkimuksen ja oppijankielen korpuksen erityispiirre, mutta tutkijat osoittavat lisäksi monia sellaisia seikkoja, joissa yleiskielisiin aineistoihin kehitetyt menetelmät eivät ole sellaisenaan sovellettavissa, kun aineisto sisältää tekstejä, jotka ovat suomea toisena tai vieraana kielenä käyttävien kirjoittamia.

Merja Kauppinen, Mirja Tarnanen ja Eija Aalto keskittyvät artikkelissaan luokanopettajaopiskelijoiden näkemyksiin siitä, mitä äidinkielen ja kirjallisuuden sisältöjä he voisivat opettaa ympäristö ja luonnontieto -oppiaineen yhteydessä. Tutkimuksen perustana ovat monilukutaito ja oppiainerajat ylittävä oppiminen. Opiskelijat (n=107) vastasivat kyselytutkimukseen ja tekivät sovellustehtävän. Integroitavina sisältöinä mainittiin useimmin tekstilajitietous (erityisesti tekstilajit ja -tyypit, tekstin rakenne ja tekstin ymmärtäminen) ja kielitiedon sisällöt (erityisesti sanaluokat ja lausetyypit). Reseptiivisiä taitoja korostettiin produktiivisia enemmän. Opettajaopiskelijat olivat siis hyvin teksti- ja kielioppiorientoituneita. Vastausten perusteella voi tulkita, että kieltä pidettiin mekaanisena ja kapeana ilmiönä. Kirjoittajat korostavatkin kielen käytön funktioiden, variaation ja monimuotoisuuden tärkeyttä monilukutaidon kehittämiseksi opetuksessa.

Tarja Leblay tutkii artikkelissaan ranskan suullisen kielitaidon itsearviointia. Leblay selvittää uudenlaisen, kuunneltaviin puhenäytteisiin perustuvan itsearviointimenetelmän toimivuutta suhteessa kirjallisiin taitotasokuvauksiin ja itsearviointiväittämiin perustuvaan arviointiin. Tutkimukseen osallistui 209 ranskan kielen aikuisopiskelijaa, joista suurin osa oli yliopisto-opiskelijoita. Osallistujien joukossa oli myös kaksi lukio-luokkaa. Perinteisen itsearvioinnin jälkeen uudessa itsearvioinnissa oppijat suorittivat ensimmäisen puhetehtävän, kuuntelivat suorituksensa ja vertasivat omaa puhe-suoritustaan muiden oppijoiden näytteisiin samasta tehtävästä. Prosessi toistettiin toisessa puhetehtävässä. Aineistoa tarkasteltiin määrällisesti osioanalyysin ja moderniin testi-teoriaan perustuvan Rasch-analyysin avulla sekä laadullisesti oppijoiden kommenttien pohjalta. Tulokset osoittavat, että uusi puhenäytteisiin perustuva itsearviointi soveltuu hyvin suullisen kielitaidon itsearviointiin erityisesti konkreettisuutensa takia. Arvioinnin monipuolisuuden lisäämiseksi Leblay suosittelee uuden menetelmän käyttöä perinteisen kirjallisen arvioinnin rinnalla.

Merianna Luoma puolestaan tarkastelee artikkelissaan lukiolaisten kielitietoisuutta pedagogisen kääntämisen keinoin. Kääntämistä on käytetty kautta aikojen opetusmenetelmänä vieraiden kielen opetuksessa, mutta sen yhteyttä kielitietoisuuden kasvamiseen on tutkittu vasta vähän. Luoman tutkimukseen osallistui vuosina 2011–2012 viisi ranskan kielen opetusryhmää kahdesta eri lukiosta, tavallisesta suomalaisesta ja IB-lukiosta. Tämän lisäksi oppijat jaettiin vielä vähän kieltä opiskelleiden (n=11) ja pidemmälle ehtineiden (n=22) ryhmiin. Koehenkilöt käänsovivat saman tekstin kahteen kertaan muutaman kuukauden välein ja vastasivat käännösprosessia käsitteleviin avoimiin kysymyksiin. Toisen kerran yhteydessä järjestettiin myös ryhmähaastattelut tason mukaan. Tulokset osoittavat, että pedagoginen kääntäminen on hyvä keino herätellä ja ilmentää kielen oppijoiden kielitietoisuutta. Lisäksi Luoma havaitsi, että pidemmälle ehtineet oppijat osasivat ilmaista omaa kielitietoisuuttaan monipuolisemmin (esimerkiksi käyttämällä muita osaamiaan kieliä apuna käännösprosessissa) kuin vähän kieltä opiskelleet oppilaat.

Tamar Mikeladze on kiinnostunut Suomessa toimivien, aikuiskoulutuksessa työskentelevien opettajien näkemyksistä vieraan kielen kursseista. Suomessa tällaisia kursseja järjestetään aikuiskoulutuskeskuksissa, kansanopistoissa ja kesäyliopistoissa. Tutkimuksen kohteena olivat opettajien suhtautuminen aikuisten opettamiseen, aikuisopetuksen luokkahuonekäytännöt sekä pedagogisten ratkaisujen toimivuus. Tutkimus suoritettiin haastatteleamalla kymmentä eri-ikäistä opettajaa. Opettajat opettivat eri kielten intensiivikursseja ja viikoittaisiin tapaamisiin perustuvia kursseja. Toiset kertoivat kurssin aluksi oppimistavoitteet, mutta toisilla ei ollut oppimistavoitteita, koska kurssia pidettiin opiskelijoiden harrastuksena. Suurin osa piti oppimistuloksia hyvinä. Opetuksen käytännöistä oli sekä hyviä että huonoja kokemuksia. Erot näkemyksissä saattoivat

johtua pedagogisen koulutuksen määrästä. Tutkija peräänkuuluttaa lisää tutkimusta aikuiskoulutuksesta ja ryhmäkokojen ja muiden käytännön järjestelyjen huomioimista opetusta tarjottaessa.

Lea Niemisen, Riikka Ullakonojan, Eeva-Leena Haapakankaan, Ari Huhdan, Irina Raution ja Charles Aldersonin tutkimuksessa tarkastellaan soveltavan kielentutkimuksen eettisiä kysymyksiä. He pohtivat artikkelissaan isojen kieliaineistojen keräämiseen, tallentamiseen ja käyttöön liittyviä eettisiä käytänteitä. Tutkijat lähestyvät kysymystä DIALUKI-hankkeessa kertyneiden havaintojen ja kokemusten pohjalta. Hankkeessa kerättiin aineistoa yli tuhannelta opiskelijalta yli sadasta koulusta. Kontrolloituja muuttujia oli myös yli tuhat. Artikkelin nostaa esiin muun muassa tutkijoiden roolin vaihtelevuuden ja moninaisuuden. Lisäksi pohditaan, miten kielikysymykset, kielen osaaminen ja tutkimuskohde olisi otettava huomioon myös monissa tutkimuksen järjestämiseen, lupakysymyksiin ja dokumentointiin liittyvissä kohdin.

Tiina Räisänen esittelee pitkästä tutkimuksena toteutetussa tapaustutkimuksessa suomalaisen insinöörin englannin kielen viestintärepertoarin rakentumista ja laajentumista osana opintoja, työharjoittelua ja työelämään siirtymistä kuuden vuoden aikana. Artikkelissa Räisänen lähestyy kielirepertoaria kielenkäyttäjän kokemusten kannalta haastatteluaineistojen avulla. Tulokset osoittavat repertoarin kehittyvän ajan myötä niin, että kehitys ei välttämättä ole täysin lineaarista tai yksiselitteisen progressiivista. Tulosten perusteella Räisänen ehdottaa, että muun muassa viestintästrategioita tulisi kehittää ja korostaa osana viestintä- ja kieliopetusta.

Outi Toropainen, Riikka Alanen, Sinikka Lahtinen ja Paula Kalaja tutkivat artikkelissaan yhden pragmaattisen taidon osa-alueen eli kielen oppijoiden kysymisen taidon kehittymistä kirjoitetussa englannissa, ruotsissa ja suomessa tehtävässä, jossa vieraan/toisen oppijoiden piti kirjoittaa opettajalle semi-muodollinen sähköpostiviesti. Tutkimuksessa pyrittiin tyypologisesti luokittelemaan erilaiset kysymykset kielittäin ja taitotasoin sekä tarkastelemaan, tapahtuuko kysymysten rakenteissa muutosta kielitaidon parantuessa. Aineiston 419 opettajalle kirjoitetusta englannin-, ruotsin- ja suomenkielistä sähköpostiviestistä valittiin tarkempaan analyysiin taitotasolle A1–B2 (suomessa A2) arvioidut viestit. Tulosten mukaan kyllä/ei-kysymysten suhteellinen osuus kasvaa kielitaidon kehittyessä kaikissa kielissä, mutta kielten välillä löytyi myös eroja: suomeksi ja ruotsiksi kirjoitetuissa viesteissä kysyvien sivulauseiden osuus kasvoi, kun taas englannin kielessä näiden osuus pysyi lähes samana taitotasosta riippumatta. Englannin kielellä kirjoittavat näyttivät turvautuvan muihin kielellisiin keinoihin tiedusteluissa, mm. pyynnön eri muotoja käyttämällä. Lisäksi kysymykset muuttuvat kohteliaammiksi ja rakenteeltaan monimutkaisimmiksi kaikissa kielissä kielitaidon parantuessa.

4 Lopuksi

Artikkelikokoelma yhdessä tämän vuoden AFinLAN vuosikirjan (Mutta ym. 2014a) kanssa antaa hyvän poikkileikkauksen Suomessa paraikaa tehtävästä soveltavasta kielentutkimuksesta (ks. myös Kalaja ym. 2013). Tutkimuksissa käsitellään arjen, opetuksen ja työelämän viestintätilanteissa ilmeneviä haasteita eri teoreettisiin näkökulmiin tukeutuen ja haetaan ratkaisuja myös tutkimuseettisiin ja menetelmällisiin kysymyksiin. Tutkimukset soveltavat kielitieteellisiä menetelmiä suoraan, perustuvat omiin menetelmiin tai esittelevät monen eri alan asiantuntijoiden yhteistyön hedelmiä (vrt. Berns & Matsuda 2006). Ne korostavat myös useiden toimijoiden välistä yhteistyötä (vrt. Hall ym. 2011). Joistakin tutkimuksista selviää, että henkilöiden välistä kielellistä ja/tai multimodaalista vuorovaikutusta voidaan myös ohjailta, jolloin kyseessä ovat valtasuhteisiin liittyvät kysymykset (vrt. Pennycook 2001).

Näyttää myös siltä, että Turun yliopiston Kieli- ja käännöstieteiden laitoksen koulutukselliset ja tutkimukselliset uudistukset ilmentävät hyvin soveltavan kielitieteen alaa ja vastaavat myös hyvin tämän hetken kielenkäyttäjien tarpeisiin, mutta nähtäväksi jää, kuinka tulevaisuuden kielenkäyttäjien tarpeet muokkaavat soveltavaa tutkimusta ja koulutusta niin Turussa kuin muuallakin Suomessa. Englannin kielen lisääntyminen yhteiskunnassa on haaste monikielisyydelle ja työelämän kielitaidolle (vrt. esim. Kantelinen & Varhimo 2000; Nikko & Kankaanranta 2000; Härmälä 2008; Sajavaara 2010; Suni 2010). Ohjelmointikielten jatkuvasti kasvava rooli yhteiskunnassa vaikuttaa tulevaisuuden kielenkäyttäjien kouluttamiseen ja heidän koulutustaan tukevaan tutkimukseen (ks. esim. Mutta ym. 2014b). Soveltavan kielitieteen tutkimuskenttä laajenee entisestään.

Soveltava kielitiede elää ajassa ja pureutuu ajankohtaisiin kysymyksiin, kuuluhan alan määritelmään yhteiskunnallisten asioiden huomioiminen ja yhteiskunnallinen vuorovaikutus (vrt. myös Simpson 2011; Ringbom 2012; Kalaja ym. 2013). Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys AFinLA ry. vastaa näihin kysymyksiin ajankohtaisella teemalla vuosittain syysseminariumin yhteydessä, seuraavan kerran Jyväskylässä teemalla *Kielen oppimisen virtaukset – Flows of language learning*. Soveltavalla kielentutkimuksella on Suomessa vahva perinne.

Lähteet

- AILA 2012 = Association Internationale de Linguistique Appliquée, englanninkielinen kotisivu [luettu 19.6.2014]. Saatavissa: <http://www.aila.info/en/about.html>.
- Berns, M. & K. Matsuda 2006. Applied linguistics: overview and history. Teoksessa K. Brown (toim.) *The encyclopedia of language & linguistics*. 2. painos. Amsterdam: Elsevier, 394–405.
- Dervin, F. 2008. *Métamorphoses identitaires en situation de mobilité*. Turku: Turun yliopisto. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-3508-6>.

- Dufva, H., M. Aro, M. Suni & O.-P. Salo 2011. Onko kieltä olemassa? Teoreettinen kielitiede, soveltava kielitiede ja kielen oppimisen tutkimus. Teoksessa E. Lehtinen, S. Aaltonen, M. Koskela, E. Nevasaari & M. Skog-Södersved (toim.) *AFinLA-e: soveltavan kielitieteen tutkimuksia 3*. Jyväskylä: Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys AFinLA, 22–34.
- EMT 2014 = Euroopan komissio 2014. European Master's in Translation [luettu 19.6.2014]. Saatavissa: http://ec.europa.eu/dgs/translation/programmes/emt/index_en.htm.
- Garant, M. & M. Kinnunen (toim.) 2010. *AFinLA-e: soveltavan kielitieteen tutkimuksia 2*. Jyväskylä: Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys AFinLA.
- Haataja, S., M. Lehti, L. Metsävuori, T. Poutanen, J.-M. Ritvanen & S. Viitaniemi (toim.) 2014. *Tulevaisuuden urapolut. Korkeakoulutettujen ohjaus muuttuvassa työelämässä*. Turun ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja 88. Turku: Turun ammattikorkeakoulu.
- Hall, C. J., P. H. Smith & R. Wicaksono 2011. *Mapping applied linguistics: a guide for students and practitioners*. London: Routledge.
- Helasvuo, M.-L., M. Johansson & S.-K. Tanskanen (tulossa). Johdatus digitaaliseen vuorovaikutukseen. Teoksessa M.-L. Helasvuo, M. Johansson & S.-K. Tanskanen (toim.) *Kieli verkossa. Näkökulmia digitaaliseen vuorovaikutukseen*. Helsinki: SKS.
- Huhta, M., R. Jaatinen & E. Johnson 2006. Työelämään valmentavan kielenopetuksen perusteet. Teoksessa M. Huhta, E. Johnson, U. Lax & S. Hantula (toim.) *Työelämän kieli- ja viestintätaito. Kohti ammatillisen kielen täsmäopetusta*. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadian julkaisuja. Sarja A: Tutkimukset ja raportit 8. Helsinki: Stadia, 32–57.
- HTK 1 = Humanistisen tiedekunnan tutkimushankkeet [luettu 28.6.2014]. Saatavissa: <http://www.utu.fi/fi/yksikot/hum/tutkimus/tutkimus/Sivut/home.aspx>.
- HTK 2 = Turun yliopiston humanistisen tiedekunnan väitökset [luettu 19.6.2014]. Saatavissa: <http://www.utu.fi/fi/yksikot/hum/tutkimus/vaitokset/Sivut/home.aspx>.
- Häkkinen, K. 2003. *Linnun nimi. Kirjakielimme linnunnimistön historia*. Helsinki: Amanita Ltd & Teos.
- Häkkinen, K. & T. Lempiäinen 2007. *Agricolan yrtit. Mikael Agricolan Rucouskirian terveyttä tuovat kasvit, niiden esiintyminen ja käyttö 1500-luvulla*. Turku: Kirja-Aurora.
- Härmälä, M. 2008. Riittääkö Ett ögonblick näytöksi merkonomilta edelletetystä kielitaidosta? *Kielitaidon arviointi aikuisten näyttötutkinnoissa*. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-3340-1>.
- Johansson, M. & R. Pyykkö (toim.) 2005. *Monikielinen Eurooppa. Kielipoliitikkaa ja käytäntöä*. Helsinki: Gaudeamus.
- Johansson, M., P. Nuolijärvi & R. Pyykkö (toim.) 2011. *Kieli työssä. Asiantuntijatyön kielelliset käytännöt*. Helsinki: SKS.
- Kalaja, P., H. Dufva, K. Mäntylä & A. Pitkänen-Huhta 2013. AFinLA: the Finnish association of applied linguistics. *European Journal of Applied Linguistics*, 1 (1), 162–173. Saatavissa: DOI: 10.1515/eujal-2013-0008.
- Kantelinen, R. & P. Varhimo 2000. Kielitaito osana ammatillista asiantuntijuutta: "Ruotsin opiskelu on ollut mukavaa, kun se on ollut ammatinläheistä!" Teoksessa P. Kalaja & L. Nieminen (toim.) *Kielikoulussa – kieli koulussa*. AFinLAN vuosikirja 2000. Jyväskylä: Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys AFinLA, 325–345.
- KKL 1 = Turun yliopiston Kieli- ja käännöstieteiden laitoksen etusivu [luettu 19.6.2014]. Saatavissa: <http://www.utu.fi/fi/yksikot/hum/yksikot/kkl/Sivut/home.aspx>.
- KKL 2 = Turun yliopiston Kieli- ja käännöstieteiden laitoksen tutkimuksen vahvuusalueet [luettu 19.6.2014]. Saatavissa: http://www.utu.fi/fi/yksikot/hum/yksikot/kkl/Tutkimus_ja_jatkokoulutus/Sivut/Tutkimuksen-vahvuusalueet.aspx.

- KKL 3 = Turun yliopiston Kieli- ja käännöstieteiden laitoksen tohtoriohjelma Utuling [luettu 19.6.2014]. Saatavissa: http://www.utu.fi/fi/yksikot/hum/yksikot/kkl/Tutkimus_ja_jatkokoulutus/utuling/Sivut/home.aspx.
- KKL 4 = Turun yliopiston Kieli- ja käännöstieteiden laitoksen väitökset [luettu 19.6.2014]. Saatavissa: http://www.utu.fi/fi/yksikot/hum/yksikot/kkl/Tutkimus_ja_jatkokoulutus/Sivut/Vaitokset.aspx.
- Kukkohovi, P. 2011. *Italian kieli, Oulun yliopisto ja monikielisyyspolitiikka: kun diskurssit ja käytänteet kohtaavat*. Turku: Turun yliopisto. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-4592-4>.
- Langnet 2014 = Valtakunnallisen kielentutkimuksen tohtoriohjelman Langnetin esittely [luettu 19.6.2014]. Saatavissa: <https://www.jyu.fi/hum/laitokset/kielet/tutkimus/langnet/esittely>.
- Lehti, L. 2013. *Genre et ethos: des voies discursives de la construction d'une image de l'auteur dans les blogs de politiciens*. Turku: Turun yliopisto. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-5556-5>.
- Lehtosalo, K. & L. Tyysteri (toim.) 2013. *Päämääränä hyvä sanakirja. Tieteellisiä, käytännöllisiä ja eettisiä näkökulmia leksikografiaan*. Turun yliopiston suomen kielen ja suomalais-ugrilaisen kielentutkimuksen oppiaineen julkaisuja 3. Turku: Turun yliopisto.
- Lilja, N. 2014. *Matematiikkaa vai suomea? S2-oppijoiden oma-aloitteiset kysymykset peruskoulun matematiikan oppitunneilla*. Teoksessa M. Mutta, P. Lintunen, I. Ivaska & P. Peltonen (toim.) *Tulevaisuuden kielenkäyttäjät – Language users of tomorrow*. AFinLAN vuosikirja 2014. Jyväskylä: Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys AFinLA, 25–48.
- Lintunen, P., M. S. Peltola & M.-L. Varila (toim.) 2014. *AFinLA-e: soveltavan kielitieteen tutkimuksia 6*. Jyväskylä: Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys AFinLA.
- Milovanov, R. 2009. *The connectivity of musical aptitude and foreign language learning skills: neural and behavioural evidence*. Turku: Turun yliopisto.
- Mutta, M. 2007. *Un processus cognitif peut en cacher un autre: étude de cas sur l'aisance rédactionnelle des scripteurs finnophones et francophones*. Turku: Turun yliopisto. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-3450-8>.
- Mutta, M., P. Lintunen, I. Ivaska & P. Peltonen (toim.) 2014a. *Tulevaisuuden kielenkäyttäjät – Language users of tomorrow*. AFinLAN vuosikirja 2014. Jyväskylä: Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys AFinLA.
- Mutta, M., P. Lintunen, I. Ivaska & P. Peltonen 2014b. *Tulevaisuuden kielenkäyttäjät: monikielinen diginatiivi(ko?)*. Teoksessa M. Mutta, P. Lintunen, I. Ivaska & P. Peltonen (toim.) *Tulevaisuuden kielenkäyttäjät – Language users of tomorrow*. AFinLAN vuosikirja 2014. Jyväskylä: Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys AFinLA, 9–23.
- Nikko, T. & A. Kankaanranta 2000. *Tavoitteena professionaalinen kielitaito*. Teoksessa P. Kalaja & L. Nieminen (toim.) *Kielikoulussa – kieli koulussa*. AFinLAN vuosikirja 2000. Jyväskylä: Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys AFinLA, 245–264.
- Nyqvist, E.-L. 2013. *Species och artikelbruk i finskspråkiga grundskoleelevers inlärningsvenska. En longitudinell undersökning i årskurserna 7–9*. Turku: Turun yliopisto. Saatavissa: <https://www.doria.fi/handle/10024/91519>.
- Paloposki, O. & H. K. Riikonen (toim.) 2013. *Suomennetun tietokirjallisuuden historia 1800-luvulta 2000-luvulle*. Helsinki: SKS.
- Pennycook, A. 2001. *Critical applied linguistics: a critical introduction*. London: Lawrence Erlbaum Associates.
- Pietilä, P. & P. Lintunen (toim.) 2014. *Kuinka kieltä opitaan. Opas vieraan kielen opettajalle ja opiskelijalle*. Helsinki: Gaudeamus.

- Pietilä, P., P. Lintunen & H.-M. Järvinen (toim.) 2006. *Kielenoppija tänään – Language learners of today*. AFinLAN vuosikirja 2006. Jyväskylä: Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys AFinLA.
- Pyykkö, R., U.-K. Tuomi, T. Juurakko-Paavola & U. Fiilin 2007. Uutta yhteistyötä ja profiilien terävöittämistä: korkeakoulujen kielikoulutus. Teoksessa S. Pöyhönen & M.-R. Luukka (toim.) *Kohti tulevaisuuden kielikoulutusta*. Jyväskylä: Soveltavan kielentutkimuksen keskus, 123–151.
- Ringbom, H. 2012. Review of recent applied linguistics research in Finland and Sweden, with specific reference to foreign language learning and teaching. *Language Teaching*, 45 (4), 490–514. Saatavissa: <http://dx.doi.org/10.1017/S0261444812000225>.
- Ruokonen, M. 2011. *Cultural and textual properties in the translation and interpretation of allusions: an analysis of allusions in Dorothy L. Sayers' detective novels translated into Finnish in the 1940s and the 1980s*. Turku: Turun yliopisto.
- Sajavaara, A. 2010. Kieli- ja viestintätaidot korostuvat työelämässä. *Kielikello* 3. Saatavissa: <http://www.kielikello.fi/index.php?mid=2&pid=11&aid=2139>.
- Sajavaara, A. & M. Salo 2007. Työelämän kielitaitotarpeet ja kielikoulutus. Teoksessa S. Pöyhönen & M.-R. Luukka (toim.) *Kohti tulevaisuuden kielikoulutusta*. Jyväskylä: Soveltavan kielentutkimuksen keskus, 233–249.
- Sajavaara, K. 1980. *Soveltava kielitiede*. Helsinki: Gaudeamus.
- Siitonen, K. & J. Niemelä 2011. Mitä pitkittäistutkimus paljastaa edistyneiden suomenoppijoiden kielitaidosta? Teoksessa A. Kaivapalu, J. Laakso, P. Muikku-Werner & M.-M. Sepper (toim.) *Lähivördlusi. Lähivertailuja* 21. Tallinn: Eesti Rakenduslingvistiika Ühing, 242–279.
- Simpson, J. (toim.) 2011. *The Routledge handbook of applied linguistics*. London: Routledge.
- Suni, M. 2010. Työssä opittua: työntekijän näkökulma ammatilliseen kieli- ja viestintätaitoonsa. Teoksessa M. Garant & M. Kinnunen (toim.) *AFinLA-e: soveltavan kielitieteen tutkimuksia* 2. Jyväskylä: Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys AFinLA, 45–58.
- Tammelin-Laine, T. 2014. Orastavan kirjoitustaidon kehittyminen ja arvioinnin haasteet. Teoksessa M. Mutta, P. Lintunen, I. Ivaska & P. Peltonen (toim.) *Tulevaisuuden kielenkäyttäjät – Language users of tomorrow*. AFinLAN vuosikirja 2014. Jyväskylä: Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys AFinLA, 49–69.
- Tuominen, S. 2011. Onko akateemisille töitä. Teoksessa S. Saukkonen & K. Ssynimaa (toim.) *Korkeakoulujen uraohjaus käytäntöjä kehittämässä*. Valtakunnallisen ohjausalan osaamiskeskuksen työpapereita 1. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 35–42.
- Valtonen, P. 2012. *Abiturientti uutistoimittajana. Tekstilajin taju ja uutisen tuottaminen äidinkielen tekstitaidon kokeessa*. Turku: Turun yliopisto. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-5180-2>.
- Virsu, V. 2013. *Sitouttamisretoriikka yritysviestinnässä*. Turku: Turun yliopisto. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-4879-6>.
- Widdowson, H. 1980. Models and fictions. *Applied Linguistics*, 1, 165–170.